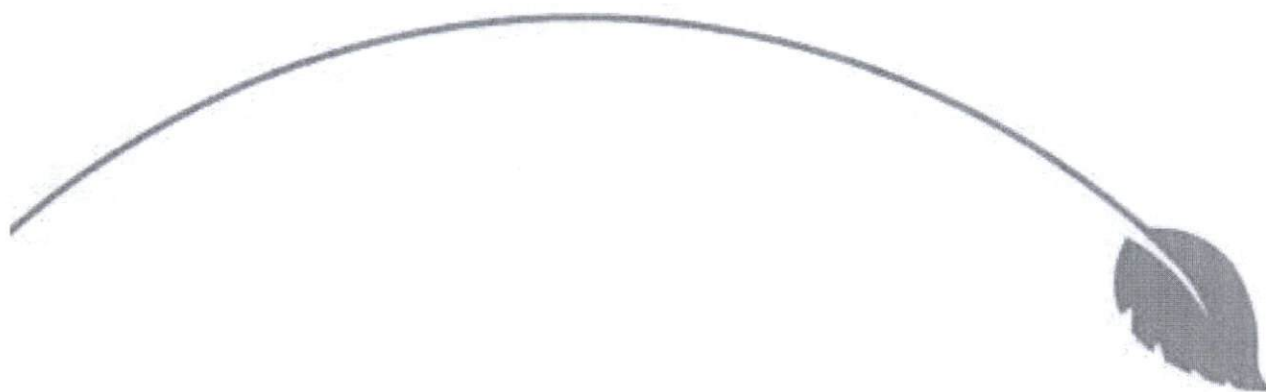

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXIII/210/2014
Rady Gminy Osiećciny z dnia 29.09.2014

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny

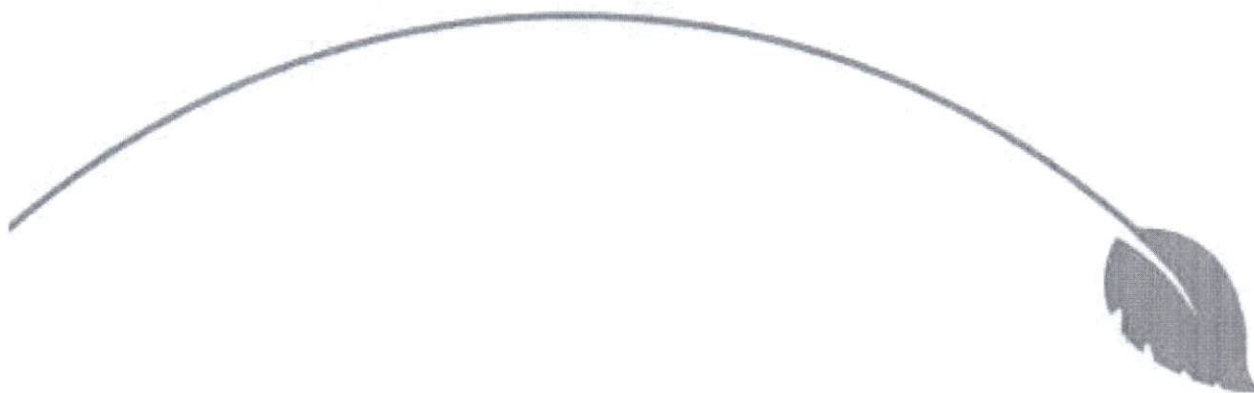
Wrzesień, 2017 r.

Zamawiający:
Gmina Osieczyny
Urząd Gminy Osieczyny
Wojska Polskiego 14
88-220 Osieczyny

Wykonawca:
Green Key
ul. Nowy Świat 10a/15
60 - 583 Poznań
www.greenkey.pl

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osieczyny

Właściciel firmy:
mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

Autorzy opracowania:
mgr Joanna Walkowiak – Kierownik Zespołu Projektowego
mgr inż. Łukasz Gińko
mgr Andrzej Karkowski
mgr Wojciech Pająk
mgr Daniel Wiśniewski
mgr Kamil Nabagło

Wrzesień, 2017 r.

WYKAZ SKRÓTÓW

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
GOK - Gminny Ośrodek Kultury
GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IZ – Instytucja Zarządzająca
LGD – Lokalna Grupa Działania
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
LSR – Lokalna Strategia Rozwoju
LZS – Ludowe Zespoły Sportowe
MR – Ministerstwo Rozwoju
ORSG – Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
PGR – Państwowe Gospodarstwo Rolne
POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PRL – Polska Republika Ludowa
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
RPO – Regionalny Program Operacyjny
ZPPR – Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	7
1.1.	PODSTAWA PRAWNA.....	7
1.2.	METODA OPRACOWANIA	8
II.	OPIS POWIĄZAŃ LPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	8
2.1.	Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu ponadlokalnym	9
2.1.1.	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 Plan modernizacji 2020+	9
2.1.2.	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego	9
2.1.3.	Lokalna Strategia Rozwoju kierowana przez społeczność dla obszaru Powiatu Radziejowskiego na lata 2016 – 2023	10
2.2.	Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu lokalnym	10
2.2.1.	Strategia Rozwoju Gminy Osiećciny na lata 2003-2018	10
2.2.2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiećciny	11
2.2.3.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Osiećciny na lata 2014-2020	11
III.	UPROSZCZONA DIAGNOZA GMINY OSIĘCINY	12
3.1.	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY	12
3.2.	SFERA SPOŁECZNA	14
3.3.	SFERA GOSPODARCZA	15
3.4.	SFERA ŚRODOWISKOWA	15
3.5.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA	16
3.6.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI	17
IV.	OBSZAR ZDEGRADOWANY	18
4.1.	ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ	18
4.1.1.	Problemy rynku pracy	18
4.1.1.1	Wskaźnik – udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze 18	
4.1.1.2	Wskaźnik - udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	21
4.1.2.	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	24
4.1.2.1	Wskaźnik - udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze 24	
4.1.3.	Samowystarczalność ekonomiczna ludności	27
4.1.3.1	Wskaźnik - udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	27
4.1.3.2	Wskaźnik - udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	30
4.1.4.	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin i porządek publiczny	33

4.1.4.1	Wskaźnik - stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	33
4.2.	PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ W SFERZE SPOŁECZNEJ	36
4.3.	WYSTĘPOWANIE PRZESTRZENI ZDEGRADOWANYCH	38
4.4.	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	41
V.	OBSZAR REWITALIZACJI	43
5.1.	WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	43
VI.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	50
6.1.	PODOBSZAR REWITALIZACJI OSIEĆCINY	50
6.2.	PODOBSZAR REWITALIZACJI PILICHOWO	54
VII.	WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	59
VIII.	CEL REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ	61
8.1.	CEL, KIERUNKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA	61
8.2.	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	63
IX.	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	63
9.1.	PRZEDSIĘWZIĘCIA GŁÓWNE	64
9.2.	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE	75
X.	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI	77
10.1	Komplementarność przestrzenna	77
10.2.	Komplementarność problemowa	79
10.3.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	81
10.4.	Komplementarność źródeł finansowania	81
10.5.	Komplementarność międzyokresowa	81
XI	MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	83
XII.	SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE I HARMONOGRAM REALIZACJI W ODNIESIENIU DO GŁÓWNYCH I UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	89
XIII.	SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI	91
XIV.	SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU LPR	92

XIV. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	95
SPIS TABEL	96
SPIS RYCIN	97
WYKORZYSTANE MATERIAŁY I OPRACOWANIA	98
ZAŁĄCZNIKI	99

I. WSTĘP

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 poz. 1023, ze zm.), określiła zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Samorządy otrzymały podstawę prawną do podjęcia kompleksowych działań służących rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Jednakże, Zgodnie z art. 52 ustawy o rewitalizacji do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. Natomiast podstawą do opracowania lokalnego programu rewitalizacji są Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016, poz. 446 ze zm.). Tą ścieżkę wybrała Gmina Osiećiny i opracowała Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny.

Zgodne z zapisami Wytycznych¹ rewitalizacja jest definiowana jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada prowadzenia działań zmierzających do wyjścia ze stanu kryzysowego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W celu opracowania diagnoz służących: wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu albo zmianie lokalnego programu rewitalizacji oraz ocenie aktualności i stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny, Wójt zobowiązany jest przeprowadzić analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny został sporządzony w nawiązaniu do „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” (ZPPR). ZPPR w zakresie rewitalizacji stanowi zestaw informacji i reguł na potrzeby opracowywania programów rewitalizacji, mających wesprzeć gminy województwa kujawsko-pomorskiego w przygotowaniu wysokiej jakości programów rewitalizacji. Mają one prowadzić do faktycznej odnowy społecznej i przestrzennej obszarów problemowych, w sytuacji, gdy jednym ze źródeł finansowania jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016)

1.2. METODA OPRACOWANIA

Na podstawie przeprowadzonych analiz Wójt Gminy Osieczyny sporządza diagnozę, która jest podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Dla potrzeb opracowania diagnozy określono listę wskaźników rozwoju niezbędnych w procedurze wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Służą one przedstawieniu przestrzennego zróżnicowania Gminy Osieczyny biorąc pod uwagę cechy wskazujące na koncentrację negatywnych zjawisk. Szczegółowa metoda i proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został opisany w kolejnych rozdziałach.

Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji Wójt Gminy Osieczyny sporządza Lokalny Program Rewitalizacji (LPR). Niniejszy dokument, zgodnie z założeniami ZPPR, zawiera minimalny zestaw elementów tj.:

- opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi,
- uproszczona diagnoza gminy z wnioskami,
- obszar zdegradowany gminy,
- obszar rewitalizacji gminy,
- szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji,
- wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk,
- lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym LPR,
- mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji,
- szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- system zarządzania realizacją programu rewitalizacji,
- system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu LPR.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osieczyny przewiduje realizację zadań w nim zawartych do 2023 roku.

II. OPIS POWIĄZAŃ LPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osieczyny jest powiązany z różnymi dokumentami strategicznymi Gminy i pozostałymi dokumentami o znaczeniu polityki terytorialnej. Założenia zawarte w LPR wpisują się w założenia zawarte w innych dokumentach strategicznych. Opis powiązań LPR został przedstawiony poniżej.

2.1. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu ponadlokalnym

2.1.1. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 Plan modernizacji 2020+

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 zakłada 4 priorytety rozwoju województwa wynikające z misji rozwoju (*Kujawsko-Pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo*), i są to:

- konkurencyjna gospodarka,
- modernizacja przestrzeni wsi i miast,
- silna metropolia,
- nowoczesne społeczeństwo.

Z priorytetów, najbardziej w założenia celu rewitalizacji przedmiotowego LPR wpisuje się nowoczesne społeczeństwo i modernizacja przestrzeni wsi i miast. Nowoczesne społeczeństwo posiada bezpośrednie odniesienie do proponowanych założeń LPR dotyczących aktywizacji lokalnej społeczności w kontekście społecznym i zawodowym co ma przyczynić się do wzrostu poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Drugi priorytet – modernizacja przestrzeni wsi i miast jest połączony z przedsięwzięciem drugim LPR, które jest ukierunkowane na przekształcenia infrastrukturalne ukierunkowane na ożywienie społeczno-gospodarcze. W związku z powyższym założenia LPR wpisują się w misję rozwoju i priorytety rozwoju Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego.

2.1.2. Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego jest dokumentem strategicznym, który wyznacza najważniejsze kierunki rozwojowe powiatu w perspektywie do 2020 roku. Zasadniczym celem Strategii jest zobrazowanie sytuacji społeczno-ekonomicznej powiatu radziejowskiego, w kontekście zarówno obecnych jak i przyszłych procesów rozwoju regionalnego, powodowanych przez różnego rodzaju czynniki o charakterze wewnętrznym oraz zewnętrznym, a także przedstawienie opracowanych w toku tworzenia dokumentu, przedsięwzięć strategicznych dla rozwoju.

W strategii określono sześć celów rozwojowych, z czego :

1. Poprawa atrakcyjności infrastrukturalnej i gospodarczej Powiatu
2. Podniesienie poziomu kapitału społecznego
3. Rozwój i dostosowanie systemu pomocy społecznej do potrzeb oraz zachodzących zmian demograficznych
4. Poprawa efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych na terenie powiatu

Założenia LPR wpisują się w pierwsze 4 cele rozwojowe zawarte w przytoczonym dokumencie. Program rewitalizacji zakłada przeprowadzenia działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców co jest powiązane z podniesieniem poziomu kapitału społecznego (cel 2). Jednym z założeń programu jest także wsparcie najstarszych

mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez odpowiednie rozwiązania instytucjonalne, jak i realizację działań miękkich ukierunkowanych na aktywizację seniorów co wpisuje się w cel 3 strategii. Natomiast rozwój infrastrukturalny na rzecz ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji przewidziany w programie jest powiązany z celami 1 i 4 strategii.

W związku z powyższym założenia LPR są ściśle powiązane z celami ujętymi w Strategii ORSG i wpisują się w wizję rozwoju powiatu radziejowskiego.

2.1.3. Lokalna Strategia Rozwoju kierowana przez społeczność dla obszaru Powiatu Radziejowskiego na lata 2016 – 2023

Lokalna Strategia Rozwoju kierowana przez społeczność dla obszaru Powiatu Radziejowskiego na lata 2016 – 2023 określa cele ogólne, cele szczegółowe, rezultaty, oddziaływania oraz konkretne przedsięwzięcia jakie będą realizowane na terenie funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Powiatu Radziejowskiego” w latach 2016 – 2023.

W ramach LSR określono dwa cele główne;

1. Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD.
2. Poprawa jakości i standardu życia mieszkańców obszaru LGD w oparciu o zasoby lokalne.

Założenia LPR wpisują się w obydwa cele główne określone w przytoczonej Strategii. Program rewitalizacji zakłada aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, a także utworzenie podmiotu ekonomii społecznej co wydatnie wspiera rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji i wpisuje się w założenia celu 1. Określonego w LSR. Natomiast działania infrastrukturalne zawarte w programie są oparte o lokalne zasoby i możliwości rozwoju obszaru rewitalizacji co wpisuje się w cel 2 LSR.

W związku z powyższym można stwierdzić, że założenia LPR wpisują się w cele główne określone w LSR.

2.2. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu lokalnym

2.2.1. Strategia Rozwoju Gminy Osiećiny na lata 2003-2018

Niniejsza Strategia jest dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju Gminy Osiećiny na lata 2003-2018. W strategii określono misję, która przedstawia się następująco:

Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Osiećiny

Następnie w odniesieniu do misji wyznaczono 6 celów strategicznych:

1. tworzenie warunków dla przetwórstwa i zbytu produktów rolnych,
2. poprawa stanu środowiska,
3. poprawa bezpieczeństwa życia mieszkańców,
4. poprawa kondycji psychicznej i fizycznej mieszkańców,

5. podniesienie poziomu wykształcenia,
6. unowocześnienie i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacji

LPR wpisuje się w założenia Strategii w zakresie celu 3 i 4, które są ukierunkowane na rozwiązanie różnorodnych problemów społecznych. Natomiast w programie rewitalizacji określono zadania ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, w szczególności zagrożonych i wykluczonych społecznie.

W związku z powyższym założenia LPR wpisują się w misję i cele strategiczne określone w opisywanej Strategii.

2.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiećiny

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem przedstawiającym główne uwarunkowania i kierunki rozwoju polityki przestrzennej Gminy Osiećiny. W zakresie przestrzenno-funkcjonalnym określono w LPR dwa projekty:

- projekt główny nr 6 Remont i wyposażenie budynku socjalnego na stadionie sportowym w miejscowości Osiećiny wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia
- projekt główny nr 7 Termomodernizacja i remont budynku OSP w miejscowości Pilichowo wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia

Funkcja, którą mają pełnić dane obiekty po przeprowadzeniu rewitalizacji nie zmieni się i będzie zgodna z określoną w Studium.

LPR nie zmienia kierunków polityki przestrzennej gminy zawartych w Studium dotyczących przeznaczenia terenów o konkretnych funkcjach, przez co jest kontynuacją polityki przestrzennej Gminy określonej w analizowanym dokumencie planistycznym.

2.2.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Osiećiny na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Opracowanie i realizacji niniejszej Strategii jest jednym z zadań własnych gminy. Dokument ten zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych, kierunków zmian, sposobu realizacji strategii, ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

W Strategii określono następujący cel główny:

„Poprawa jakości i warunków życia mieszkańców Gminy Osiećiny zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym”

W strategii określono także priorytetowe obszary wsparcia i do każdego z nich wyznaczono cel strategiczny. Cele strategiczne, które są powiązane z założeniami LPR to:

1. Wspieranie rodzin z terenu Gminy Osiećiny w ich prawidłowym funkcjonowaniu

2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Osiećciny
3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Osiećciny dotkniętych ubóstwem
7. Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.

Założenia LPR w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej mają swoje odniesienie do przytoczonych powyżej celów. Realizacja działań zawartych w programie ma wspomóc aktywne włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym i zależnych od pomocy zewnętrznej, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W związku z tym założenia LPR wpisują się w realizację wymienionych celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Osiećciny na lata 2014-2020.

III. UPROSZCZONA DIAGNOZA GMINY OSIEĆCINY

3.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Gmina Osiećciny jest położona w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie radziejowskim i graniczy z następującymi gminami:

- z powiatu radziejowskiego: Dobrze, Radziejów (wiejska), Bytoń, Topólka,
- z powiatu aleksandrowskiego: Zakrzewo, Bądkowo,
- z powiatu włocławskiego: Brześć Kujawski, Lubraniec.

Powierzchnia Gminy Osiećciny wynosi 12 312 ha (GUS). Siedzibą Gminy jest wieś Osiećciny.

Ryc. 1. Położenie Gminy Osiężyny na tle powiatu radziejowskiego

Źródło: www.gminy.pl

Strukturę osadniczą Gminy Osiężyny stanowi 37 miejscowości. W gminie funkcjonuje natomiast 31 sołectw. Poniższa lista przedstawia wszystkie miejscowości:

1. Bartłomiejowice	20. Pierki Kościelskie
2. Bełszewo	21. Pilichowo
3. Bełszewo-Kolonia	22. Pocierzyn
4. Bilno	23. Powąlkowice
5. Bodzanówek	24. Pułkownikowo
6. Borucin	25. Ruszki
7. Borucin-Kolonia	26. Samszyce
8. Borucinek	27. Sęczkowo
9. Jarantowice	28. Szalonki
10. Karolin	29. Ujma Mała
11. Konary	30. Witoldowo
12. Kościelna Wieś	31. Włodzimierka
13. Krotoszyn	32. Wola Skarbkowa
14. Latkowo	33. Zagaj
15. Lekarzewice	34. Zagajewice
16. Leonowo	35. Zbłęg
17. Nagórki	36. Zielińsk
18. Osiężyny	37. Żakowice
19. Osłonki	

3.2. SFERA SPOŁECZNA

Liczba ludności w Gminie Osiećiny w 2015 r. wyniosła 7 948 osób. W podziale na poszczególne ekonomiczne grupy ludności największą grupą są osoby w wieku produkcyjnym, które stanowią ponad 64,12 % ogółu mieszkańców (5 096 os.). Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym jest zbliżona i wynoszą odpowiednio 17,87 % (1 420 os.) i 18,02 % (1 432). Wskaźnik obciążenia demograficznego, który dotyczy stosunku ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym i wynosi 55,97.

Jeśli chodzi o tendencję zmian w liczbie ludności w ostatnich latach przedstawia ją poniższa tabela. Dane podane na podstawie GUS. Widoczny jest trend malejący jeśli chodzi o liczbę ludności ogółem. Negatywną tendencją jest również wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Osiećiny w latach 2012-2015

Liczba ludności	2012	2013	2014	2015
wiek przedprodukcyjny	1 508	1 463	1 423	1 383
wiek produkcyjny	5 031	4 960	4 926	4 899
wiek poprodukcyjny	1 425	1 467	1 494	1 525
ogółem	7 964	7 890	7 843	7 807

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bezrobocie

W celu zbadania problemu bezrobocia pozyskano dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie. Wg danych PUP liczba osób bezrobotnych w Gminie Osiećiny wg stanu na koniec 2015 r. wyniosła 721 osób. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 14,15 %. Natomiast liczba osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w 2015 r. to 273 osoby. W związku z czym osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 24 miesięcy) stanowią 37,86 % ogółu osób bezrobotnych w danej jednostce terytorialnej.

W porównaniu do jednostek terytorialnych wyższego rzędu udział osób w Gminie Osiećiny jest znaczeni wyższy. Według danych GUS w Polsce za 2015 r. wyniosła 6,5 %, w województwie kujawsko-pomorskim 8,2 %, w powiecie radziejowskim 13,1 %, natomiast w Gminie Osiećiny 14,7 %. W ostatnich latach liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym spada. W porównaniu do 2012 r. (16,2 %) udział osób bezrobotnych znacznie spadł, jednak nadal znajduje się na wysokim poziomie.

Pomoc społeczna

W celu oszacowania samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, pozyskano dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećinach. Działalność GOPS nastawiona jest na usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem osób korzystających z pomocy społecznej. Ośrodek realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. GOPS jest jedną z jednostek organizacyjnych Gminy Osiećiny

Wg danych GOPS na koniec 2015 r. liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosi 1 122, co w stosunku do liczby gospodarstw ogółem w gminie daje wartość 14,12 %. Liczba gospodarstw domowych ogółem wynosi

2 173 Natomiast liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w całej gminie wynosi 637 osób, co daje udział w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na poziomie 44,86 %.

Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin, porządek publiczny

W celu zbadania poziomu bezpieczeństwa publicznego na obszarze Gminy Osiećiny pozyskano niezbędne informacje od Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie. Zgodnie z przedstawionymi danymi na obszarze analizowanej jednostki odnotowano 189 interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego. W przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych daje to średnią dla gminy w wysokości 8,7.

3.3. SFERA GOSPODARCZA

Głównym miejscem pracy ludności Gminy Osiećiny jest rolnictwo, a dokładniej praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Osoby pracujące poza rolnictwem znajdują zatrudnienie w lokalnych małych przedsiębiorstwach z branży przetwórstwa produktów rolnych, handlu czy drobnych usług. W strukturze zatrudnienia istotną rolę pełni zatrudnienie w administracji publicznej, oświacie i ochronie zdrowia.

Zgodnie z danymi GUS, stan na 31.12.2015 r., na terenie Gminy Osiećiny zarejestrowanych było 570 podmiotów gospodarki narodowej, z czego najwięcej zarejestrowanych jest w sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle w liczbie 163. Duża liczba podmiotów jest również zarejestrowana w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (104 podmioty), a także w sekcji F – budownictwo (66 podmiotów).

Analizując tendencje zmian liczby podmiotów gospodarczych w ostatnich latach wskazuje na tendencje wzrostową. Poniższa tabela przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w latach 2012-2015 w Gminie Osiećiny.

Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON

Liczba podmiotów gospodarczych	2012	2013	2014	2015
ogółem	552	554	561	570
sektor prywatny	538	540	547	556
sektor publiczny	14	14	14	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.4. SFERA ŚRODOWISKOWA

Stan jakości środowiska w Gminie Osiećiny nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Jednakże jednym z zagrożeń dla mieszkańców Gminy Osiećiny jest problem związany z tzw. niską emisją powiązaną ze spalaniem paliw stałych w tradycyjnych piecach domowych. Spaliny emitowane przez kominy o wysokości około 10 m (budynki mieszkalne), rozprzestrzeniają się w przyziemnych warstwach atmosfery. Niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń. Indywidualne gospodarstwa domowe nie posiadają urządzeń ochrony

powietrza, wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania. Wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń z kotłowni budynków mieszkalnych przez osoby fizyczne nie podlega żadnym ograniczeniom prawnym, organizacyjnym i ekonomicznym.

Według danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Osiężyny powierzchniowymi formami ochrony przyrody są 3 użytki ekologiczne, w tym dwa w Osiężinach i jeden w Samszycach. W miejscowości Sęczkowo ochroną prawną objęto 2 drzewa – dęby będące pomnikiem przyrody.

Ważną funkcją w systemie chronionych obiektów przyrodniczych pełnią dawne parki dworskie. Na terenie gminy jest 9 parków w miejscowościach: Borucinek, Borucin, Jarantowice, Kościelna Wieś, Krotoszyn, Latkowo, Osiężyny, Szalonki, Pułkownikowo, Pocieryn.

3.5. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA

Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni opisywanego obszaru wynosi ponad 90 %. Charakter tego obszaru jest typowo rolniczy. Sieć wód powierzchniowych jest uboga, a powierzchnie leśne nieliczne. Struktura użytkowania gruntów została przedstawiona w następującej tabeli.

Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Osiężyny

Rodzaj gruntu	powierzchnia (ha)
powierzchnia ogółem	12 312
użytki rolne	11 160
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	648
grunty pod wodami	28
grunty zabudowane i zurbanizowane	291
użytki ekologiczne	3
nieużytki	173
tereny różne	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Osiężyny występują obiekty budowlane cechujące się postępującą degradacją stanu technicznego oraz brakiem funkcjonowania rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych. Ich bliższą charakterystykę przedstawiono podczas opisu przestrzeni zdegradowanych.

Na terenie Gminy Osiężyny zdiagnozowano pełne wyposażenie mieszkańców w sieć wodociągową. Znacznie niższe jest wyposażenie w sieć kanalizacyjną. Zgodnie z danymi GUS, stan na 31.12.2015 r. 37,9% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej. Pozostała część nieruchomości obsługiwana jest przez indywidualne systemy: zbiorniki bezodpływowe (518 sztuk) i przydomowe oczyszczalnie ścieków (608 sztuk).

Mieszkańcy Gminy Osiężyny nie posiadają dostępu do sieci gazowej.

3.6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W niniejszym podrozdziale przedstawiono najważniejsze wnioski wynikające z uproszczonej diagnozy.

Gmina Osiećciny jest gminą typowo wiejską, w której dominuje działalność związana z rolnictwem. Świadczy o tym liczba indywidualnych gospodarstw rolnych – 833, z czego gospodarstwa do 5 ha stanowią blisko 35 % ogółu. Taka struktura świadczy o rozdrobnionej strukturze gospodarstw rolnych.

Duży odsetek osób prowadzących działalność rolniczą wpływa także na rozwój lokalnej przedsiębiorczości o czym świadczy stosunkowo niska liczba podmiotów gospodarczych, jednakże zauważalny jest pozytywny trend wzrostowy i z roku na rok przybywa nowych działalności gospodarczych. Świadczy to o powolnym odchodzeniu od działalności rolniczej na rzecz innych gałęzi gospodarki. Jednakże rolnictwo jest nadal ważnym obszarem rozwoju na wpływ mają warunki lokalne w postaci wysokiej jakości gleb. W gminie przeważają grunty o klasie bonitacyjnej od I do III, gdzie dominują czarne ziemie i gleby brunatne.

Taka sytuacja gospodarcza jest korzystna dla rozwoju lokalnego rynku pracy. Liczba osób bezrobotnych w Gminie jest bardzo wysoka, jeśli ją porównać do jednostek terytorialnych wyższego rzędu i to jest jeden z kluczowych problemów na terenie Gminy Osiećciny, na który należy zwrócić uwagę w kontekście rewitalizacji. Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na poziomie blisko 15 % jest niezaprzeczalnie negatywnym zjawiskiem, jednakże stanowi jednocześnie potencjał w postaci kapitału ludzkiego, który można aktywizować w ramach prowadzonych na danym obszarze działań. Jednym z potrzebnych działań będzie dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do zmieniających się wymogów rynku i lokalnych przedsiębiorców.

Wysoki udział osób bezrobotnych jest również powiązany z zależnością mieszkańców od pomocy społecznej. Brak pracy wpływa negatywnie na sytuację ekonomiczną gospodarstw domowych i ich członków, w tym dzieci. W Gminie Osiećciny z pomocy społecznej korzysta ponad 14 % gospodarstw domowych. Natomiast jeśli spojrzeć na liczbę dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny to wynosi ona aż 44,86 % co świadczy o trudnej sytuacji ekonomicznej danych rodzin i trudności w zapewnieniu podstawowych warunków do wychowania dzieci i młodzieży.

Gmina Osiećciny posiada dobre położenie komunikacyjne, dzięki temu, że przez jej terytorium przebiega droga krajowa nr 62. Jeśli chodzi o strukturę osadniczą to składa się ona aż z 37 miejscowości (wg danych Urzędu Gminy). Najmniejszą miejscowość - Zbłęg – liczy tylko 33 mieszkańców, a największa – wieś gminna Osiećciny liczy 2 855 mieszkańców. Osiećciny są zdecydowanie największą miejscowością, która jest lokalnym ośrodkiem administracyjnym, skupiającym największą liczbę różnorodnych usług.

Infrastrukturę społeczną na terenie Gminy jest reprezentowana przez świetlice wiejskie, a także instytucje kultury tj. Gminny Ośrodek Kultury w Osiećcinach i Gminną Bibliotekę Publiczną w Osiećcinach. Świetlice wiejskie funkcjonują w miejscowościach: Kościelna Wieś, Betszewo, Powałkowice, Krotoszyn, Borucin, Borucinek, Konary, Osłonki. Ilość obiektów jest wystarczająca jednak cechują się różnorodnym stopniem wyposażenia i stanem technicznym. Najwięcej obiektów infrastruktury społecznej znajduje się w miejscowości Osiećciny. Najważniejsze z nich to:

- Stadion sportowy,

- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Boisko „Orlik”.

Wysokiej jakości infrastruktura społeczna ma istotne znaczenie w kontekście działań rewitalizacyjnych bo to przede wszystkim w tych miejscach mogą się odbywać różnorodne zajęcia aktywizujące i integrujące lokalną społeczność co pomaga wyjść z sytuacji kryzysowej.

IV. OBSZAR ZDEGRADOWANY

4.1. ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ

4.1.1. Problemy rynku pracy

Zgodnie z danymi GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wyniosła na koniec 2015 roku 9,7 % i była niższa niż wskaźnik dla województwa kujawsko – pomorskiego, kształtujący się na poziomie 13,2 % oraz dla stopy bezrobocia rejestrowanego dla powiatu radziejowskiego, która osiągnęła 21,7 %. Dane dotyczące liczby bezrobotnych na terenie Gminy Osiećciny przedstawiono w formie tabelarycznej.

Biorąc pod uwagę dane GUS, stan na 31.12.2015 r. przedstawiono także udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W tym przypadku dane odnoszą się do osób bezrobotnych faktycznie zarejestrowanych, a nie szacowanej liczby osób bezrobotnych. Dane wskazują, że udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie wynosi odpowiednio: dla Polski – 6,5 %, dla województwa kujawsko-pomorskiego – 8,2 %, a dla powiatu radziejowskiego – 13,1 %. Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie i danymi ewidencji ludności Urzędu Gminy Osiećciny wartość dla Gminy Osiećciny wynosi ponad 14 %, a szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w poniżej.

4.1.1.1 Wskaźnik – udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie, według stanu na 31.12.2015 r. na terenie Gminy Osiećciny zarejestrowanych było 721 bezrobotnych. Największa ilość osób była zarejestrowana była w miejscowości Osiećciny - 288 osób.

W celu określenia faktycznego problemu bezrobocia w ujęciu miejscowości przedstawiono udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

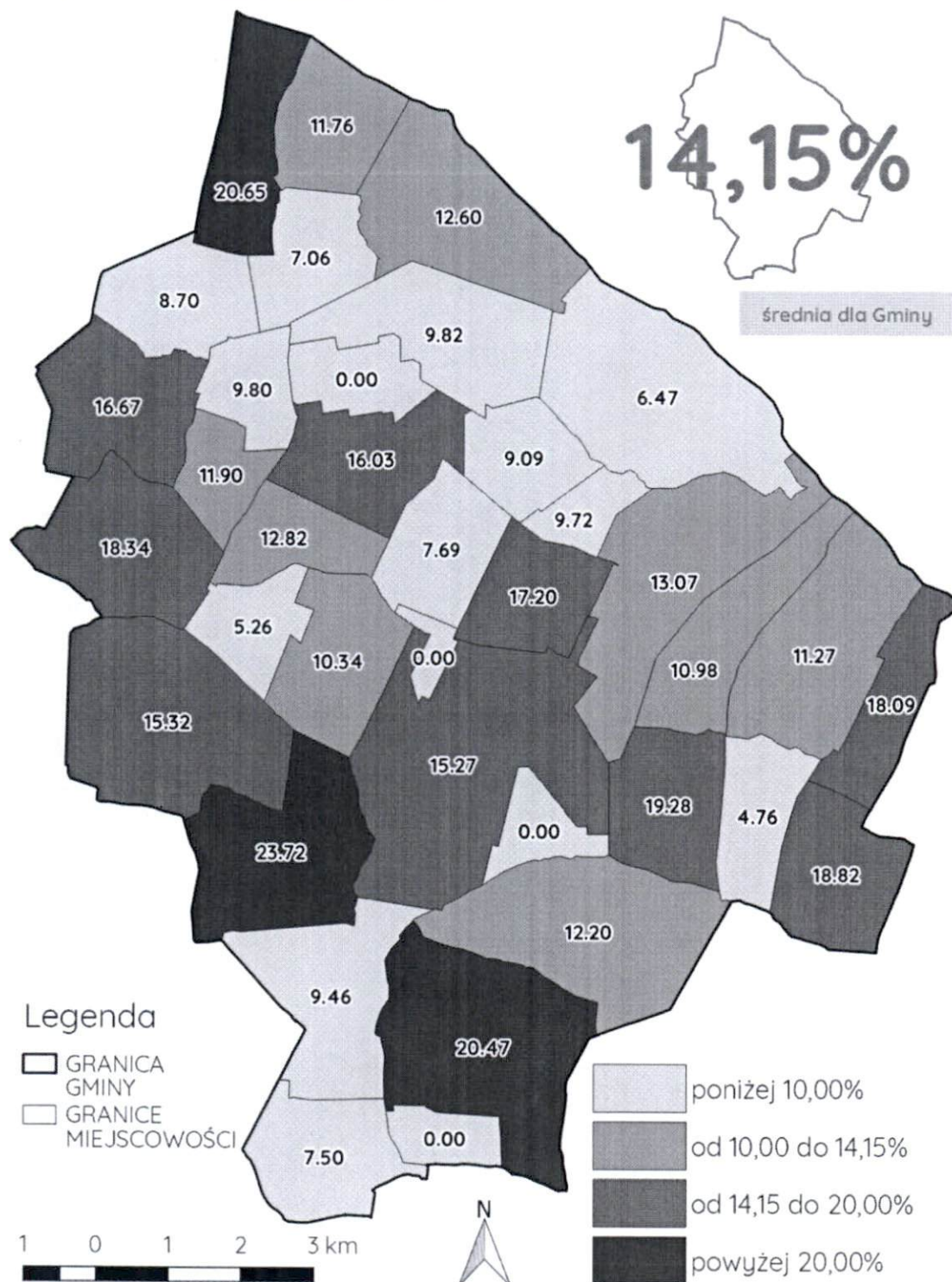
Tabela 4. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Osiećiny

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni wiek 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
1	Bartłomiejowice	93	16	17,20
2	Belszewo	116	12	10,34
3	Belszewo-Kolonia	38	2	5,26
4	Bilno	92	19	20,65
5	Bodzanówek	51	5	9,80
6	Borucin	254	52	20,47
7	Borucin-Kolonia	24	0	0,00
8	Borucinek	164	20	12,20
9	Jarantowice	156	37	23,72
10	Karolin	26	0	0,00
11	Konary	94	17	18,09
12	Kościelna Wieś	156	25	16,03
13	Krotoszyn	139	9	6,47
14	Łatkowo	111	17	15,32
15	Lekarzewice	71	8	11,27
16	Leonowo	42	5	11,90
17	Nagórki	92	8	8,70
18	Osiećiny	1886	288	15,27
19	Oslonki	85	16	18,82
20	Pieńki Kościelskie	72	7	9,72
21	Pilichowo	169	31	18,34
22	Pocierzyn	85	6	7,06
23	Powałkowie	80	6	7,50
24	Pułkownikowo	52	4	7,69
25	Ruszki	127	16	12,60
26	Samszyce	74	7	9,46
27	Sęczkowo	112	11	9,82
28	Szalonki	84	14	16,67
29	Ujma Mała	34	4	11,76
30	Witoldowo	33	3	9,09
31	Włodzimierka	40	0	0,00
32	Wola Skarbkowa	153	20	13,07
33	Zagaj	27	0	0,00
34	Zagajewice	82	9	10,98
35	Zbłęg	21	1	4,76
36	Zielińsk	78	10	12,82
37	Żakowice	83	16	19,28
RAZEM GMINA OSIĘCINY		5096	721	14,15

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie, stan na 31.12.2015 r.

Na obszarze Gminy Osiećiny udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosi średnio 14,15 %. Najwyższy udział zanotowano w Jarantowicach i wyniósł 23,72 %. Wszystkie miejscowości, gdzie udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym

jest wyższy niż średnia dla Gminy Osiećciny, zostały zaznaczone tłem pomarańczowym wskazującym na potrzebę objęcia wsparciem.

Ryc. 2. Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.1.2 Wskaźnik - udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Na terenie Gminy Osięciny duża jest liczba osób, które bez pracy pozostają ponad 24 miesiące. Liczba takich bezrobotnych to 273 osoby. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na terenie Gminy Osięciny wynosi 37,86 %. Informacje zostały opracowane zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie, według stanu na 31.12.2015 r.

Największa ilość osób bezrobotnych ponad 24 miesiące była zarejestrowana była w miejscowości Osięciny - 118 osób.

W celu określenia faktycznego problemu bezrobocia osób, które bez pracy pozostają ponad 24 miesiące w ujęciu miejscowości przedstawiono udział takich osób bezrobotnych w ogólnej ilości bezrobotnych na danym obszarze.

Tabela 5. Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

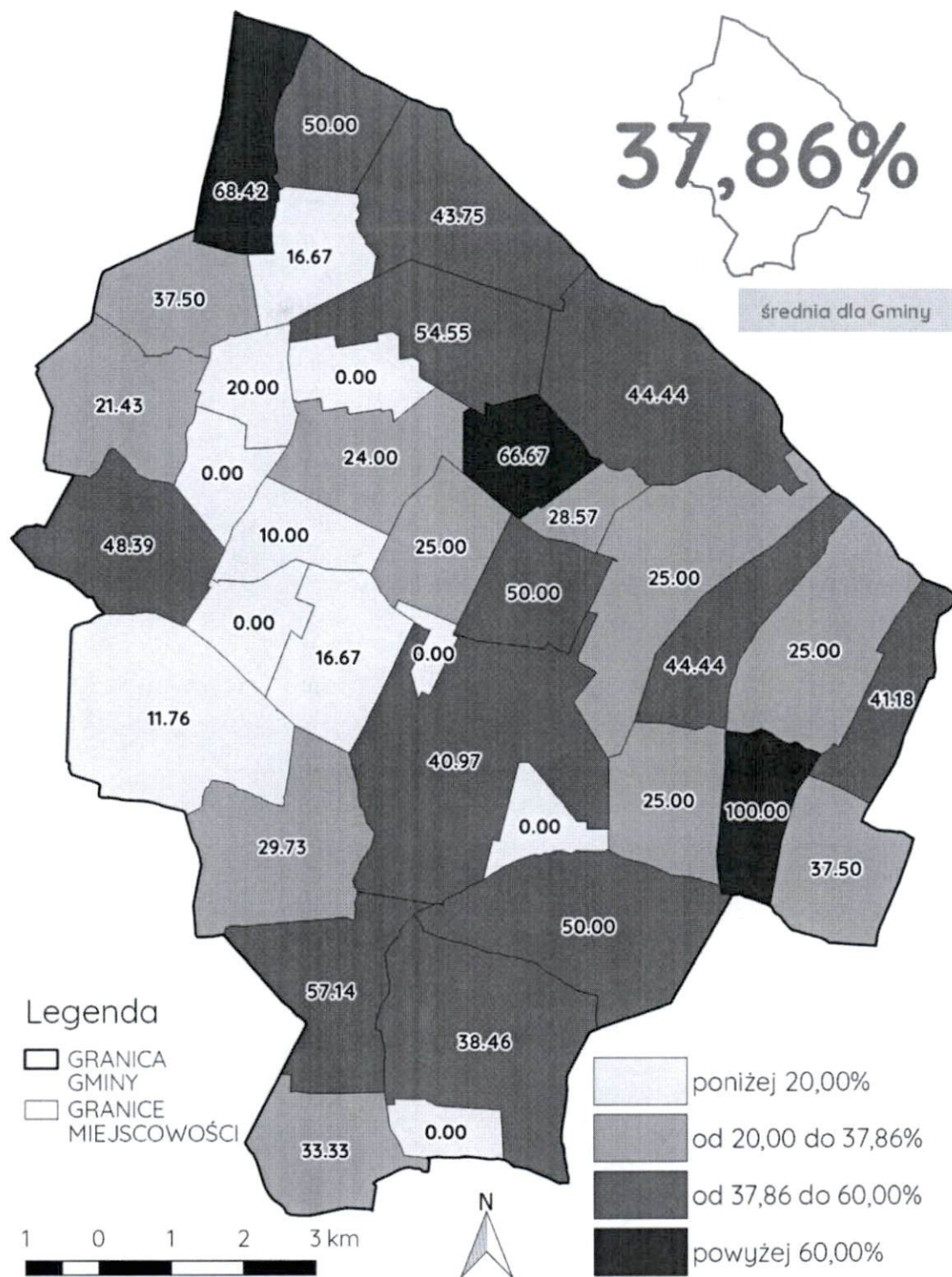
Lp.	Miejscowość	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
1	Bartłomiejowice	8	16	50,00
2	Bęlszewo	2	12	16,67
3	Bęlszewo-Kolonia	0	2	0,00
4	Bilno	13	19	68,42
5	Bodzanówek	1	5	20,00
6	Borucin	20	52	38,46
7	Borucin-Kolonia	0	0	0,00
8	Borucinek	10	20	50,00
9	Jarantowice	11	37	29,73
10	Karolin	0	0	0,00
11	Konary	7	17	41,18
12	Kościelna Wieś	6	25	24,00
13	Krotoszyn	4	9	44,44
14	Łatkowo	2	17	11,76
15	Lekarzewice	2	8	25,00
16	Leonowo	0	5	0,00
17	Nagórki	3	8	37,50
18	Osięciny	118	288	40,97
19	Ostłonki	6	16	37,50
20	Pieńki Kościelne	2	7	28,57
21	Pilichowo	15	31	48,39
22	Pocierzyn	1	6	16,67
23	Powałkowice	2	6	33,33
24	Pułkownikowo	1	4	25,00
25	Ruszki	7	16	43,75
26	Samszyce	4	7	57,14
27	Sęczkowo	6	11	54,55
28	Szalonki	3	14	21,43
29	Ujma Mała	2	4	50,00

Lp.	Miejscowość	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
30	Witoldowo	2	3	66,67
31	Włodzimierka	0	0	0,00
32	Wola Skarbkowa	5	20	25,00
33	Zagaj	0	0	0,00
34	Zagajewice	4	9	44,44
35	Zbłęg	1	1	100,00
36	Zielińsk	1	10	10,00
37	Żakowice	4	16	25,00
RAZEM GMINA OSIEĆCINY		273	721	37,86

Źródło: Urząd Gminy Osiećciny, Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie, stan na 31.12.2015 r.

Na obszarze Gminy Osiećciny udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych wynosi 37,86 %. Bardzo zła sytuacja jest w 8 miejscowościach, gdzie co najmniej połowa osób bezrobotnych pozostaje bez pracy więcej niż 24 miesiące. Wszystkie miejscowości, gdzie udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych jest wyższy niż średnia dla Gminy Osiećciny, zostały zaznaczone tłem pomarańczowym. Są to obszary, w których działania na rzecz aktywizacji zawodowej powinny być prowadzone priorytetowo.

Ryc. 3. Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.2. Zaawansowanie procesu starzenia się ludności

Zgodnie z raportem GUS „Prognoza ludności do 2050 roku dla powiatów i miast na prawach powiatu województwa kujawsko – pomorskiego według prognozowanych zmian demograficznych powiatów w województwie kujawsko-pomorskim w 2050 r. w porównaniu ze stanem w 2013 r. zauważyć można, że jedynie w dwóch powiatach przewiduje się wzrost liczby mieszkańców: w bydgoskim – o 32,4% i toruńskim – o 32,0%. W pozostałych powiatach oraz we wszystkich miastach na prawach powiatu ludność będzie ubywać.

Zauważa się, że w wyniku zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wieku nastąpi pogłębienie starzenia się ludności wyrażone współczynnikiem starości demograficznej rozumianym jako udział grupy ludności wieku 65 lat i więcej w ogólnej populacji, a także indeksem starości we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu.

W niniejszym rozdziale poddano analizie stosunek poszczególnych grup ekonomicznych ludności, zgodnie z założeniem, że ludność w wieku przedprodukcyjnym obejmuje osoby w wieku 0 do 17 lat; ludność w wieku produkcyjnym – osoby od 18 lat do wieku emerytalnego (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni), a ludność w wieku poprodukcyjnym – osoby powyżej wieku emerytalnego.

4.1.2.1 Wskaźnik - udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Wskaźnik obrazujący udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze jest bardzo istotnym wskaźnikiem demograficznym. Pozwala ocenić stosunek grupy osób będących w wieku emerytalnym (dla kobiet – powyżej 60 lat, dla mężczyzn – powyżej 65 lat) do liczebności pozostałych grup wiekowych. Im więcej osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, tym mniej korzystna struktura ekonomiczna społeczeństwa, świadcząca o jego starzeniu się społeczeństwa.

Tabela 6. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Gminy Osiećciny

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
1	Bartłomiejowice	149	25	16,78
2	Bełszewo	172	31	18,02*
3	Bełszewo-Kolonia	68	18	26,47
4	Bilno	156	30	19,23
5	Bodzanówek	95	19	20,00
6	Borucin	388	77	19,85
7	Borucin-Kolonia	40	9	22,50
8	Borucinek	277	59	21,30
9	Jarantowice	229	32	13,97

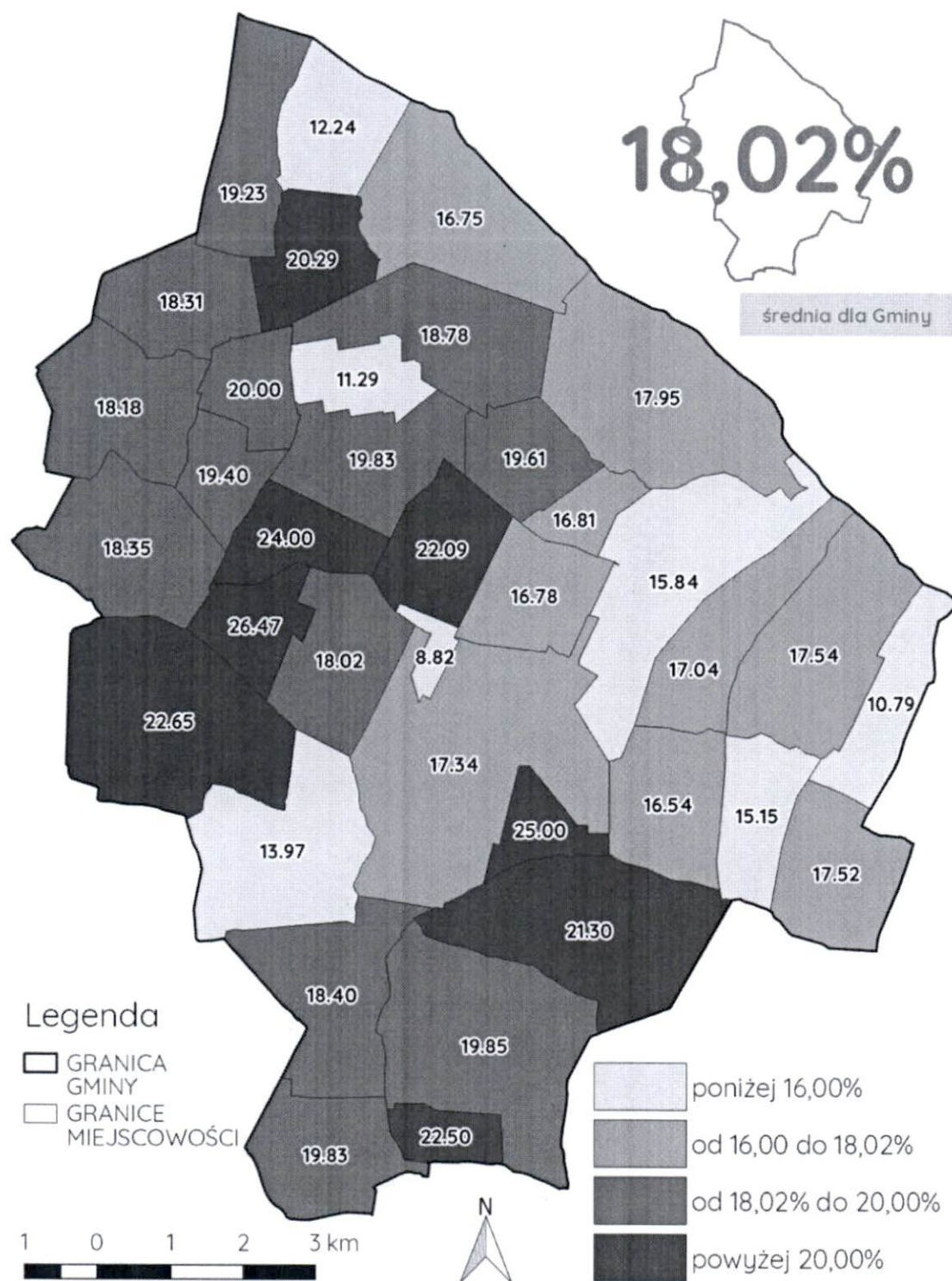
Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
10	Karolin	48	12	25,00
11	Konary	139	15	10,79
12	Kościelna Wieś	237	47	19,83
13	Krotoszyn	234	42	17,95
14	Łatkowo	181	41	22,65
15	Lekarzewice	114	20	17,54
16	Leonowo	67	13	19,40
17	Nagórki	142	26	18,31
18	Osiećiny	2855	495	17,34
19	Ośłonki	137	24	17,52
20	Pieńki Kościelskie	119	20	16,81
21	Pilichowo	278	51	18,35
22	Pocierzyn	138	28	20,29
23	Powałkowice	121	24	19,83
24	Pułkownikowo	86	19	22,09
25	Ruszki	197	33	16,75
26	Samszyce	125	23	18,40
27	Sęczkowo	181	34	18,78
28	Szalonki	132	24	18,18
29	Ujma Mała	49	6	12,24
30	Witoldowo	51	10	19,61
31	Włodzimierka	62	7	11,29
32	Wola Skarbkowa	221	35	15,84
33	Zagaj	34	3	8,82
34	Zagajewice	135	23	17,04
35	Zbłęg	33	5	15,15
36	Zielińsk	125	30	24,00
37	Żakowice	133	22	16,54
RAZEM GMINA OSIEĆINY		7948	1 432	18,02

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, stan na 31.12.2015 r.

*- w przypadku, gdy wartość dotycząca miejscowości była taka sama jak średnia gminna, wzięto pod uwagę kolejne miejsca po przecinku

W świetle zebranych danych, udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Gminy Osiećiny wynosi 18,02 %. Miejscowości z wyższym niż przeciętna udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem zostały uznane za będące w stanie kryzysowym. Oznaczono je w tabeli tłem pomarańczowym.

Największy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem zanotowano w miejscowości Betszewo-Kolonia i wyniósł 26,47 %. Z kolei najmniejszy odsetek takich osób wykazano w miejscowości Zagaj, gdzie jedynie 8,82 % ogółu ludności jest w wieku poprodukcyjnym.

Ryc. 4. Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.3. Samowystarczalność ekonomiczna ludności

W celu oszacowania samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, pozyskano dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećcinach, który jest jednostką budżetową Gminy. GOPS realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównym celem placówki jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Działalność GOPS nastawiona jest na usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem osób korzystających z pomocy społecznej. Kontynuowano pracę opartą o aktywne formy czyli: kontrakty socjalne z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji, prace społecznie użyteczne, szkolenia zawodowe, spotkania z psychologiem. Realizowano wsparcie rodzin, w celu wzmocnienia rodziny w jej funkcjonowaniu.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećcinach (stan na 31.12.2015 r.) liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosi 1 122. Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny wynosi 637 osób.

4.1.3.1 Wskaźnik - udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Wskaźnik odnosi się do liczby osób w gospodarstwach domowych będących beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Osiećcin oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećcinach liczba mieszkańców Gminy Osiećcin wynosi 7 948 osób, z czego 1 122 osoby w gospodarstwach domowych korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej. Jest to 14,12 % ogółu mieszkańców.

Tabela 7. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

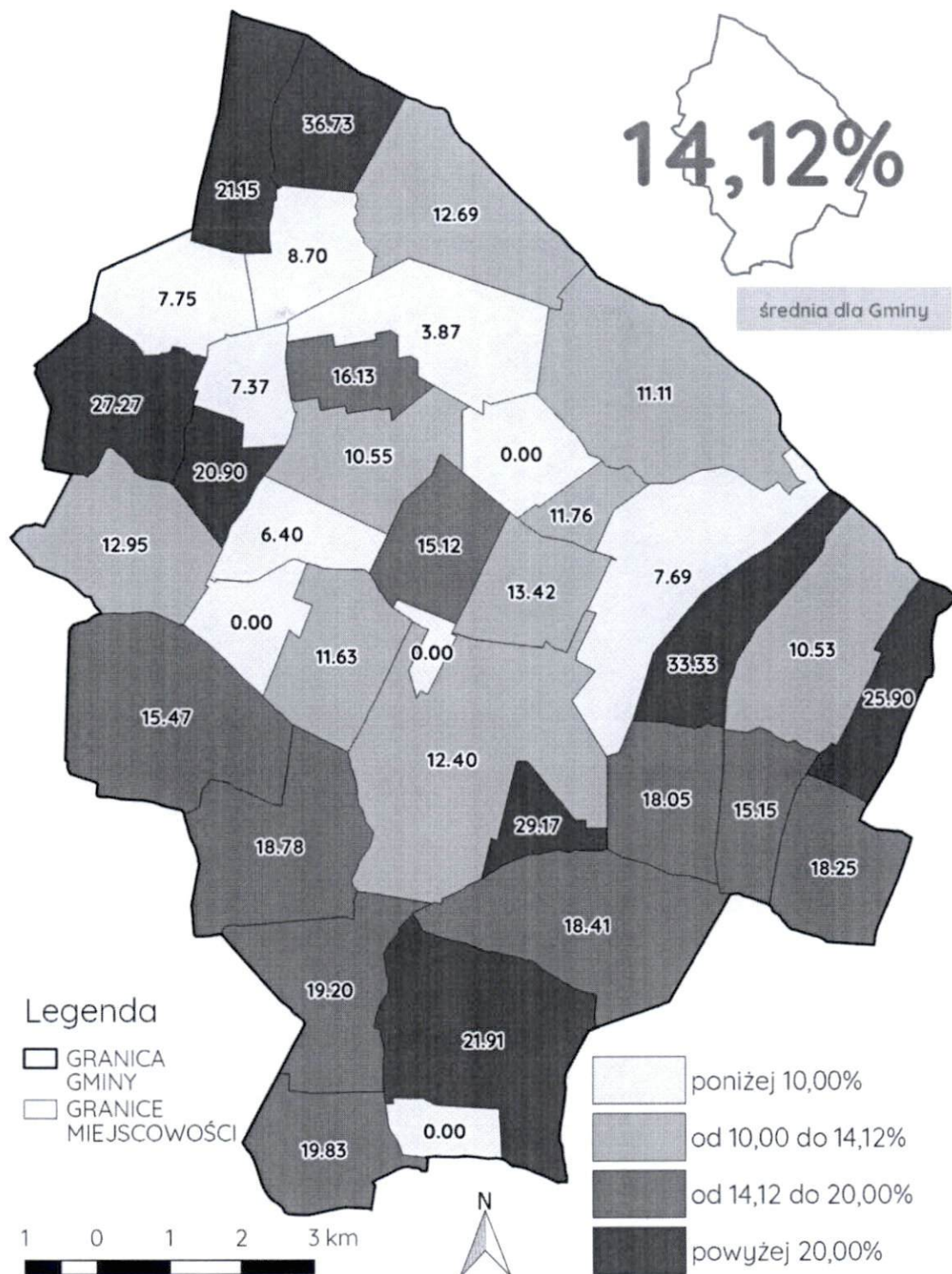
Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
1	Bartłomiejowice	149	20	13,42
2	Bełszewo	172	20	11,63
3	Bełszewo-Kolonia	68	0	0,00
4	Bilno	156	33	21,15
5	Bodzanówek	95	7	7,37

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
6	Borucin	388	85	21,91
7	Borucin-Kolonia	40	0	0,00
8	Borucinek	277	51	18,41
9	Jarantowice	229	43	18,78
10	Karolin	48	14	29,17
11	Konary	139	36	25,90
12	Kościelna Wieś	237	25	10,55
13	Krotoszyn	234	26	11,11
14	Łatkowo	181	28	15,47
15	Lekarzewice	114	12	10,53
16	Leonowo	67	14	20,90
17	Nagórki	142	11	7,75
18	Osiećiny	2855	354	12,40
19	Oślonki	137	25	18,25
20	Pieńki Kościelskie	119	14	11,76
21	Pilichowo	278	36	12,95
22	Pocierzyn	138	12	8,70
23	Powałkowice	121	24	19,83
24	Pułkownikowo	86	13	15,12
25	Ruszek	197	25	12,69
26	Samszyce	125	24	19,20
27	Sęczkowo	181	7	3,87
28	Szalonki	132	36	27,27
29	Ujma Mała	49	18	36,73
30	Witoldowo	51	0	0,00
31	Włodzimierka	62	10	16,13
32	Wola Skarbkowa	221	17	7,69
33	Zagaj	34	0	0,00
34	Zagajewice	135	45	33,33
35	Zbłęg	33	5	15,15
36	Zielińsk	125	8	6,40
37	Żakowice	133	24	18,05
RAZEM GMINA OSIEĆINY		7 948	1122	14,12

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiećinach, stan na 31.12.2015 r.

Na obszarze Gminy Osiećiny udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze wynosi 14,12 %. Najmniej korzystny wskaźnik występuje w miejscowości Ujma Mała, gdzie aż 36,73 %. Miejscowości, gdzie zjawisko korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej jest nasilone bardziej niż wskazuje na to średnia wartość dla Gminy Osiećiny oznaczono w tabeli tłem pomarańczowym. Warto podkreślić, że w miejscowościach: Betszewo-Kolonia, Borucin-Kolonia, Witoldowo i Zagaj sytuacja jest bardzo korzystna. Mieszkańcy tych miejscowości nie korzystali w badanym okresie ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej.

Ryc. 5. Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.3.2 Wskaźnik - udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Na terenie Gminy Osiećiny liczba dzieci w wieku do 17 lat wynosi 1420. W tej grupie osób znajduje się 637 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Szczegółowe dane dotyczące udziału dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w wieku do lat 17 przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 8. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na terenie Gminy Osiećiny

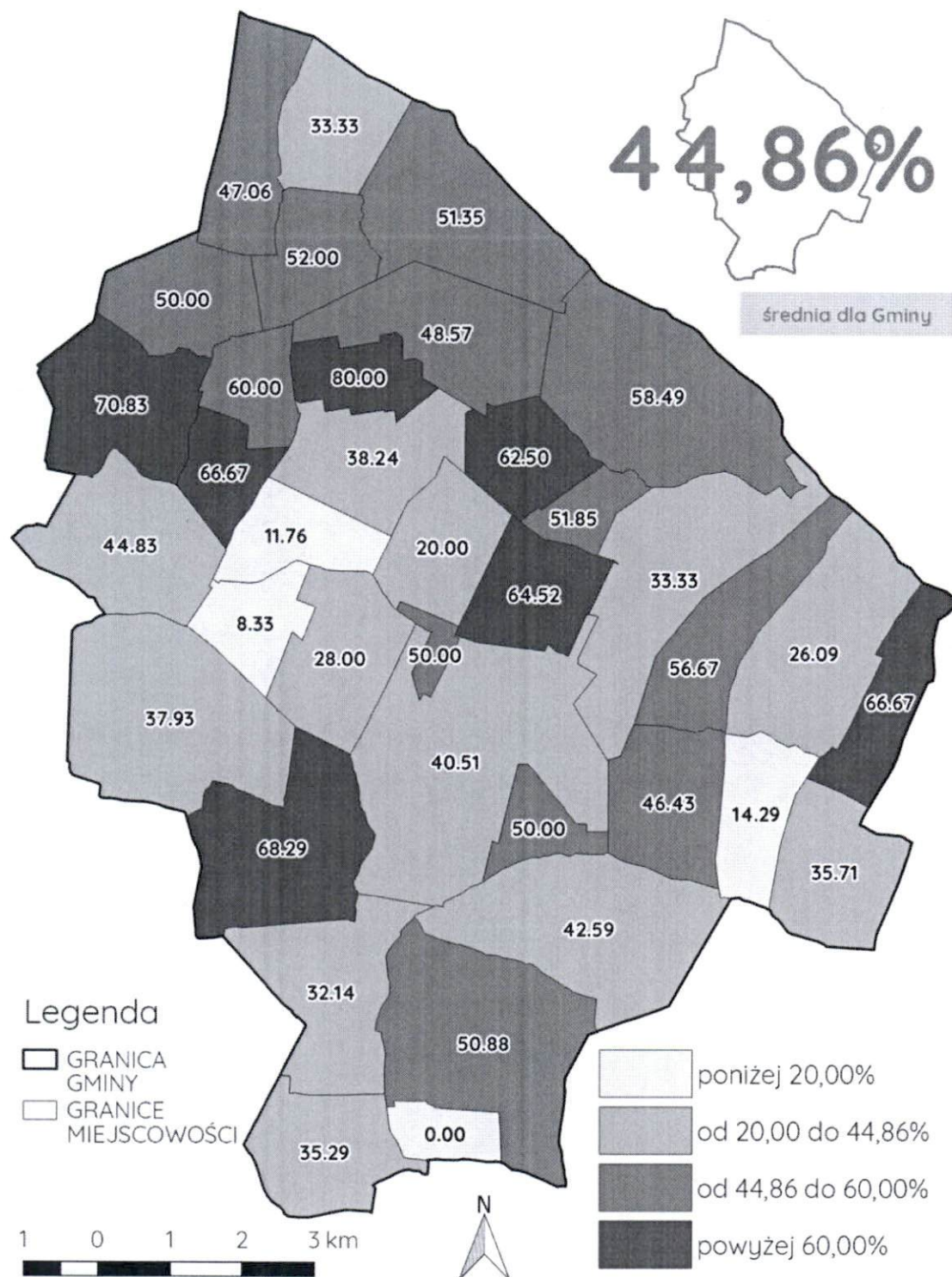
Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci w wieku do 17 lat ogółem	Liczba dzieci do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
1	Bartłomiejowice	31	20	64,52
2	Bęlszewo	25	7	28,00
3	Bęlszewo-Kolonia	12	1	8,33
4	Bilno	34	16	47,06
5	Bodzanówek	25	15	60,00
6	Borucin	57	29	50,88
7	Borucin-Kolonia	7	0	0,00
8	Borucinek	54	23	42,59
9	Jarantowice	41	28	68,29
10	Karolin	10	5	50,00
11	Konary	30	20	66,67
12	Kościelna Wieś	34	13	38,24
13	Krotoszyn	53	31	58,49
14	Łatkowo	29	11	37,93
15	Lekarzewice	23	6	26,09
16	Leonowo	12	8	66,67
17	Nagórki	24	12	50,00
18	Osiećiny	474	192	40,51
19	Ostłonki	28	10	35,71
20	Pieńki Kościelskie	27	14	51,85
21	Pilichowo	58	26	44,83
22	Pocierzyn	25	13	52,00
23	Powałkowice	17	6	35,29
24	Pułkownikowo	15	3	20,00
25	Ruszki	37	19	51,35
26	Samszyce	28	9	32,14
27	Sęczkowo	35	17	48,57
28	Szalonki	24	17	70,83
29	Ujma Mała	9	3	33,33
30	Witoldowo	8	5	62,50
31	Włodzimierka	15	12	80,00
32	Wola Skarbkowa	33	11	33,33
33	Zagaj	4	2	50,00
34	Zagajewice	30	17	56,67
35	Zbłęg	7	1	14,29

Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci w wieku do 17 lat ogółem	Liczba dzieci do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
36	Zielińsk	17	2	11,76
37	Żakowice	28	13	46,43
RAZEM GMINA OSIĘCINY		1 420	637	44,86

Źródło: Urząd Gminy Osiećciny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiećcinach, stan na 31.12.2015 r.

Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku dla Gminy Osiećciny wynosi 44,86%. Bardzo zły stan w tym zakresie zaobserwowano w miejscowościach: Bartłomiejowice, Bodzanówek, Jarantowice, Konary, Leonowo, Szalonki, Witoldowo, Włodzimierka, gdzie rodzice pobierają zasiłek rodzinny na co najmniej 60 % dzieci w wieku do lat 17. Odwrotna sytuacja jest w miejscowościach Borucin-Kolonia czy Bełszewo-Kolonia, gdzie udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku nie przekracza 10%.

Ryc. 6. Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.4. Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin i porządek publiczny

4.1.4.1 Wskaźnik - stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Zgodnie z danymi Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie w okresie od 1 stycznia do 1 grudnia 2015 r. na terenie Gminy Osiećnicy miało miejsce 189 interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego.

Liczba gospodarstw domowych ogółem wynosi 2173.

Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na w skali całej Gminy Osiećnicy wynosi 189:2173. Ponieważ przedstawianie stosunku liczb może być dla przeciętnego odbiorcy utrudnione przedstawiono inne ujęcie wskaźnika. Zaprezentowano liczbę interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadającą na 100 gospodarstw domowych danego obszaru. Dzięki temu w prosty sposób można odczytać, ile interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypada w przeliczeniu na 100 gospodarstw.

Tabela 9. Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Lp.	Miejscowość	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru
1	Bartłomiejowice	5	31	5:31	16,13
2	Bęlszewo	2	39	2:39	5,13
3	Bęlszewo-Kolonia	0	20	0:20	0,00
4	Bilno	4	34	4:34	11,76
5	Bodzanówek	1	20	1:20	5,00
6	Borucin	8	97	8:97	8,25
7	Borucin-Kolonia	0	10	0:10	0,00
8	Borucinek	8	66	8:66	12,12
9	Jarantowice	5	75	5:75	6,67
10	Karolin	0	15	0:15	0,00
11	Konary	0	30	0:30	0,00
12	Kościelna Wieś	19	67	19:67	28,36
13	Krotoszyn	3	50	3:50	6,00
14	Łatkowo	3	64	3:64	4,69
15	Lekarzewice	0	31	0:31	0,00
16	Leonowo	0	15	0:15	0,00
17	Nagórki	7	32	7:32	21,88

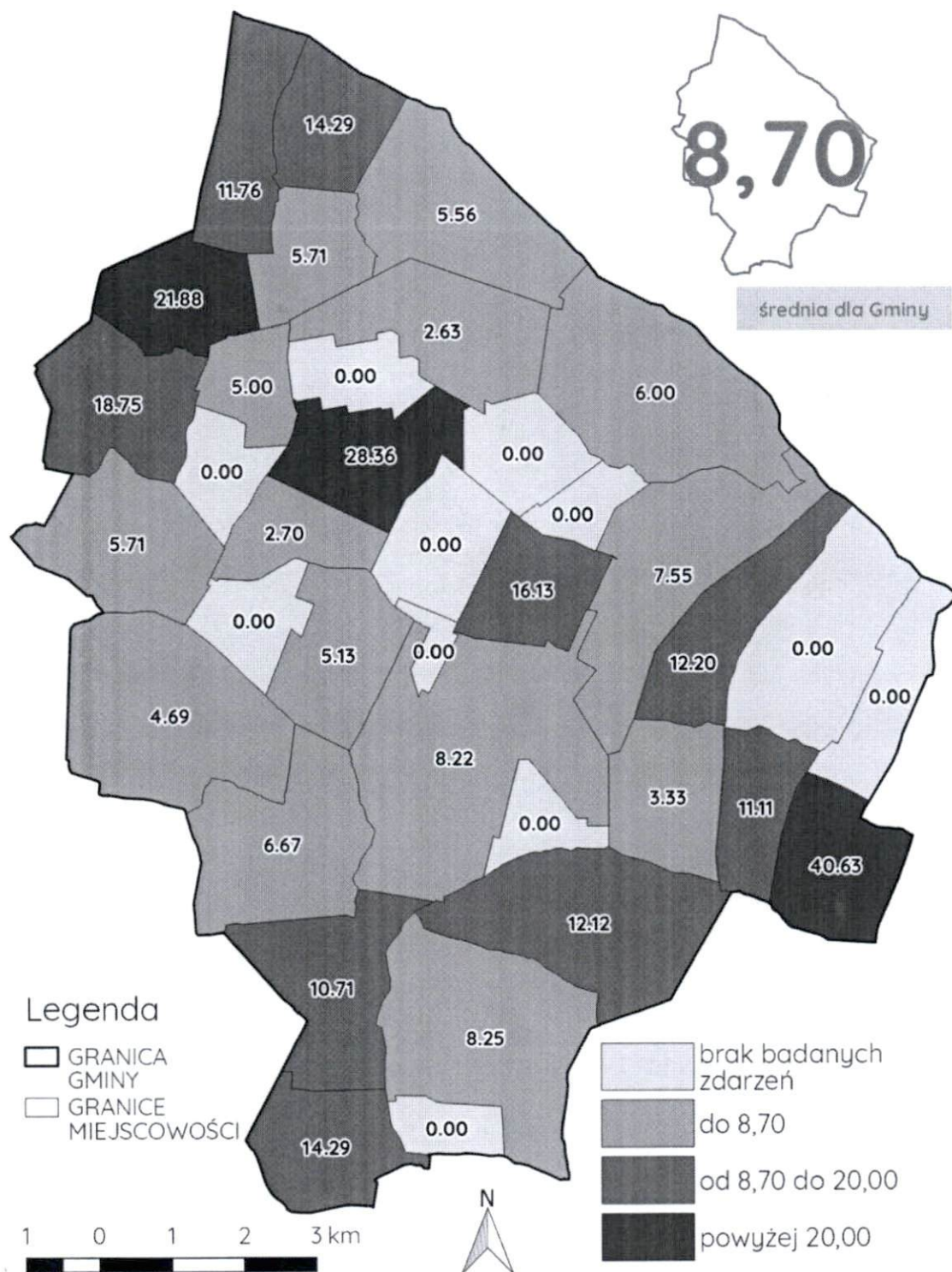
Lp.	Miejscowość	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru
18	Osiećciny	73	888	73:888	8,22
19	Ośłonki	13	32	13:32	40,63
20	Pieńki Kościelskie	0	21	0:21	0,00
21	Pilichowo	4	70	4:70	5,71
22	Pocierzyn	2	35	2:35	5,71
23	Powałkowice	5	35	5:35	14,29
24	Pułkownikowo	0	24	0:24	0,00
25	Ruszek	3	54	3:54	5,56
26	Samszyce	3	28	3:28	10,71
27	Sęczkowo	1	38	1:38	2,63
28	Szalonki	6	32	6:32	18,75
29	Ujma Mała	2	14	2:14	14,29
30	Witoldowo	0	12	0:12	0,00
31	Włodzimierka	0	14	0:14	0,00
32	Wola Skarbkowa	4	53	4:53	7,55
33	Zagaj	0	10	0:10	0,00
34	Zagajewice	5	41	5:41	12,20
35	Zbłęg	1	9	1:9	11,11
36	Zielińsk	1	37	1:37	2,70
37	Żakowice	1	30	1:30	3,33
RAZEM GMINA OSIEĆCINY		189	2173	189:2173	8,70

Źródło: Urząd Gminy Osiećciny, Komenda Powiatowa Policji w Radziejowie, dane za rok 2015, stan na 31.12.2015 r.

Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych dla Gminy Osiećciny wynosi 189:2173. Przedstawiono ten stosunek w bardziej czytelny sposób czyli jako liczbę interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadającą na 100 gospodarstw domowych danego obszaru.

Bardzo zły stan w tym zakresie zaobserwowano w miejscowościach: Kościelna Wieś i Ośłonki, gdzie statystycznie na 4 gospodarstwa domowe wystąpiła co najmniej 1 interwencja. Warto podkreślić, że w 11 miejscowościach w roku 2015 nie zanotowano żadnej interwencji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego.

Ryc. 7. Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.2. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ W SFERZE SPOŁECZNEJ

Na cele przeprowadzenia analizy negatywnych zjawisk w sferze społecznej pozyskano dane z Urzędu Gminy Osiećciny, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie i Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie.

Na podstawie przeprowadzonych analiz należy wskazać, że na terenie Gminy Osiećciny:

- 1) Średni udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosi 18,02 %. Wszystkie miejscowości, w których udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem jest wyższy niż 18,02% cechują się występowaniem stanu kryzysowego biorąc pod uwagę ten wskaźnik. Te wartości oznaczono tłem pomarańczowym.
- 2) Średni udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosi 14,15 %. Miejscowości, w których udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż 14,15 % cechują się koncentracją negatywnego zjawiska. Takie wartości oznaczono tłem pomarańczowym.
- 3) Przeciętnie udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych stanowi 37,86 %. Wartości dotyczące miejscowości, gdzie ten udział jest wyższy oznaczono tłem pomarańczowym ze względu na nawarstwienie negatywnej cechy.
- 4) Średni udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wynosi 14,12 %. W miejscowościach, gdzie udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem jest wyższy niż 14,12 % wskazuje się na występowanie stanu kryzysowego.
- 5) Średni udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku kształtuje się na poziomie 44,86 %. Każda z miejscowości, w której ta wartość jest wyższa została oznaczona tłem pomarańczowym co wskazuje na koncentrację negatywnego zjawiska.
- 6) Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych wynosi przeciętnie 189:2173, co oznacza, że liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru kształtuje się na poziomie 8,70. Miejscowości charakteryzujące się większą liczbą interwencji w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych zostały oznaczone tłem pomarańczowym. Poziom bezpieczeństwa jest tam stosunkowo niski.

W tabeli przedstawiono podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiećciny w sferze społecznej. Kolorem pomarańczowym oznaczono wartości mniej korzystne niż średnia wartość dla Gminy Osiećciny, wskazujące na potrzebę podjęcia działań mających na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk.

Tabela 10. Podsumowanie analizy wskaźników sfery społecznej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiećnicy

Lp.	Miejscowość	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze średniowiekowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru
1	Bartomiejowice	16,78	17,20	50,00	13,42	64,52	16,13
2	Bełżewo	18,02*	10,34	16,67	11,63	28,00	5,13
3	Bełżewo-Kolonia	26,47	5,26	0,00	0,00	8,33	0,00
4	Blino	19,23	20,65	68,42	21,15	47,06	11,78
5	Bodzanówek	20,00	9,80	20,00	7,37	60,00	5,00
6	Bonucin	19,85	20,47	36,45	21,91	50,88	8,25
7	Bonucin-Kolonia	22,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Bonucinek	21,30	12,20	50,00	18,41	42,59	12,12
9	Jaranówko	13,97	23,72	29,73	18,78	88,29	6,87
10	Karolin	0,00	0,00	0,00	29,17	60,00	0,00
11	Konary	10,79	18,09	41,18	25,90	66,67	0,00
12	Kościecina Wieś	19,83	18,03	24,00	10,55	38,24	28,36
13	Kroboszyn	17,95	6,47	44,44	11,11	58,49	6,00
14	Łaskowo	22,85	15,32	11,76	15,47	37,93	4,89
15	Lekarzewice	17,54	11,27	25,00	10,53	26,09	0,00
16	Leonowo	19,40	11,90	0,00	20,90	66,67	0,00
17	Niegrzki	18,31	8,70	37,50	7,75	50,00	21,88
18	Osiećnicy	17,34	15,27	40,97	12,40	40,51	8,22
19	Oślonki	17,52	18,82	37,50	18,25	35,71	40,83
20	Pienki Kościelskie	16,81	9,72	28,57	11,76	51,85	0,00
21	Pilichowo	18,35	18,34	48,39	12,95	44,83	5,71
22	Pocierzyn	20,29	7,06	16,67	8,70	62,00	5,71
23	Powalekowie	19,83	7,50	33,33	19,83	35,29	14,29
24	Pukownikowo	22,09	7,69	25,00	15,12	20,00	0,00
25	Ruski	16,75	12,60	43,75	12,69	51,35	5,56
26	Samszyca	18,40	9,46	57,14	18,20	32,14	10,71
27	Sęczkowo	18,78	9,82	54,55	3,87	48,57	2,63
28	Szalunki	18,18	16,67	21,43	27,27	70,83	18,75
29	Ujma Mała	12,24	11,76	50,00	38,73	33,33	14,29
30	Witobowo	19,61	9,09	66,67	0,00	62,50	0,00
31	Włodzimierka	11,29	0,00	0,00	16,73	80,00	0,00
32	Wola Skarbowa	15,84	13,07	25,00	7,69	33,33	7,55
33	Zagaj	8,82	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00
34	Zagajewice	17,04	10,88	44,44	33,33	56,67	12,20
35	Zbiąg	15,15	4,76	100,00	15,15	14,29	11,11
36	Zelisk	24,00	12,82	10,00	6,40	11,76	2,70
37	Zakowice	16,54	18,28	25,00	18,05	46,43	3,33
Średnia dla Gminy Osiećnicy		18,02	14,15	37,86	14,12	44,46	8,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

* - w przypadku, gdy wartość dotycząca miejscowości była taka sama jak średnia gminna, wpisano pod uwagę kolejną miejscowość po przecinku

4.3. WYSTĘPOWANIE PRZESTRZENI ZDEGRADOWANYCH

Biorąc pod uwagę definicję przestrzeni zdegradowanych określonych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020”, na terenie Gminy Osiećciny wskazano następujące przestrzenie zdegradowane:

Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Pilichowo – budynek o powierzchni użytkowej 325,7 m² znajduje się na działce ewidencyjnej nr 192/1. Jest to obiekt, który w chwili obecnej nie spełnia pierwotnie założonej funkcji. Obiekt w dużym stopniu wyeksploatowany, nie jest dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Jest to budynek jedno i dwukondygnacyjny wykonany w technologii tradycyjnej z dachem o konstrukcji drewnianej. Stropy żelbetowe z podłogami drewnianymi i tynkiem sufitów cementowo - wapiennych. Poddasze nieużytkowe. W celu adaptacji budynku na cele społeczne niezbędne są działania w zakresie: ocieplenia ścian zewnętrznych, wymiany stolarki okiennej, wymiany stolarki drzwiowej wewnętrznej i zewnętrznej, wymiany i ocieplenia pokrycia dachowego z eternitu na blachodachówkę, a także podłączenia centralnego ogrzewania. Po zrealizowaniu wymienionych prac budowlanych możliwe będzie prowadzenie zajęć dla osób starszych i młodzieży z różnych dziedzin w zależności od zainteresowania odbiorców.

Obiekt Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Pilichowo nadaje się także do adaptacji na cele rozwoju gospodarczego. Ze względu na dużą ilość osób bezrobotnych w miejscowości Pilichowo, w ramach rewitalizacji niezbędne jest utworzenie spółdzielni socjalnej, co zapewne wpłynie na poprawę sytuacji osób bezrobotnych.

Ryc. 8. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Pilichowie

Źródło: opracowanie własne

Budynek socjalny przy stadionie sportowym w miejscowości Osiężyny wraz z otoczeniem stadionu sportowego - sam stadion sportowy w miejscowości Osiężyny znajduje się u zbiegu ulic: Sportowej, Konopnickiej i Ks. Kurzawy. Obiekt powstał w roku 1992, następnie płyta boiska została zmodernizowana w 2000 r. natomiast w 2010 r. cały obiekt stadionu został zmodernizowany. Dlatego stadion sportowy nie wymaga modernizacji.

Inaczej sprawa wygląda w odniesieniu do otoczenia stadionu sportowego i budynku socjalnego, które są przestrzeniami zdegradowanymi, a ze względu na możliwość adaptacji na cele społeczne powinny zostać włączone w proces rewitalizacji. Obecnie budynek socjalny nie pełni odpowiedniej funkcji i nie jest dobrze wykorzystany. Jest on do dyspozycji klubów trenujących na stadionie. Powinien być jednak zaadaptowany na cele społeczne, tj. zostać wykorzystany jako miejsce integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, spotkań, wydarzeń kulturalnych, miejsce szkoleń i podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Wraz z całym stadionem sportowym może to być miejsce organizacji większych imprez, które już obecnie odbywają się na stadionie sportowym. Takimi imprezami są m.in. dożynki gminno-parafialne, festyny rekreacyjne, zawody strażackie.

Przestrzeń zdegradowaną, możliwą do zaadaptowania na cele społeczne jest również otoczenie stadionu sportowego. Obecnie miejsce otaczające murawę boiska do piłki nożnej w miejscowości Osiężyny pokryte jest żużlem. W celu dostosowania do potrzeb użytkowników, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży konieczna jest wymiana nawierzchni. W założeniu powinna to być bieżnia o szerokości 4,5 m i długości 400 mb pokryta poliuretanem lub innym tworzywem sztucznym. Prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w odpowiednio wyposażonym terenie wzmocni integrację użytkowników,

podniesie efekty prowadzonych szkoleń i umożliwi wyrównanie szans na dobre wyniki szkoleń z grupami młodzieży, które trenują na dobrze wyposażonych obiektach. Istotnym aspektem społecznym tych dobrych efektów będzie wzmocnienie tożsamości lokalnej użytkowników bieżni, budynku socjalnego i stadionu sportowego.

Podsumowując, realizacja kompleksowego projektu jakim jest adaptacja na cele społeczne budynku socjalnego przy stadionie sportowym w Osięcinach oraz budowa bieżni wokół stadionu sportowego pozwala łączyć działania miękkie związane ze zwiększeniem zainteresowania użytkowników dostępem do wiedzy, sportu i wzmacniania kompetencji zawodowych z działaniami o charakterze technicznym. Celem tych działań jest z kolei dostosowanie przestrzeni do potrzeb użytkowników, co ma sprzyjać zwiększeniu zainteresowania tymi obiektami i wzrostem świadczonych przez nie usług.

Budynek socjalny może być również wykorzystany na cele aktywizacji gospodarczej poprzez zlokalizowanie tu miejsca dla działalności spółdzielni socjalnej. Związane jest to z koniecznością prowadzenia działań na rzecz osób bezrobotnych, których duża liczba występuje w Osięcinach.

Ryc. 9. Budynek socjalny przy stadionie sportowym w Osięcinach wraz z otoczeniem stadionu sportowego

Źródło: opracowanie własne

4.4. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W celu opracowania porównania wszystkich miejscowości wchodzących w skład Gminy Osiećnicy zebrano dane dotyczące w szczególności sytuacji społecznej mieszkańców opisywanego obszaru. Analizie poddano kwestie związane z koncentracją negatywnych zjawisk, w szczególności wysokiego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, wysokiego bezrobocia, dużych problemów ekonomicznych ludności i wysokiej liczby interwencji Policji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego.

Zebrane dane są rzetelne i porównywalne, ponieważ zostały pozyskane z instytucji bezpośrednio zajmujących się poszczególnymi kwestiami społecznymi: m.in. Urzędu Gminy Osiećnicy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećcinach, Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie i Komendy Powiatowej Policji w Osiećcinach.

Poniżej przedstawiono procedurę wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

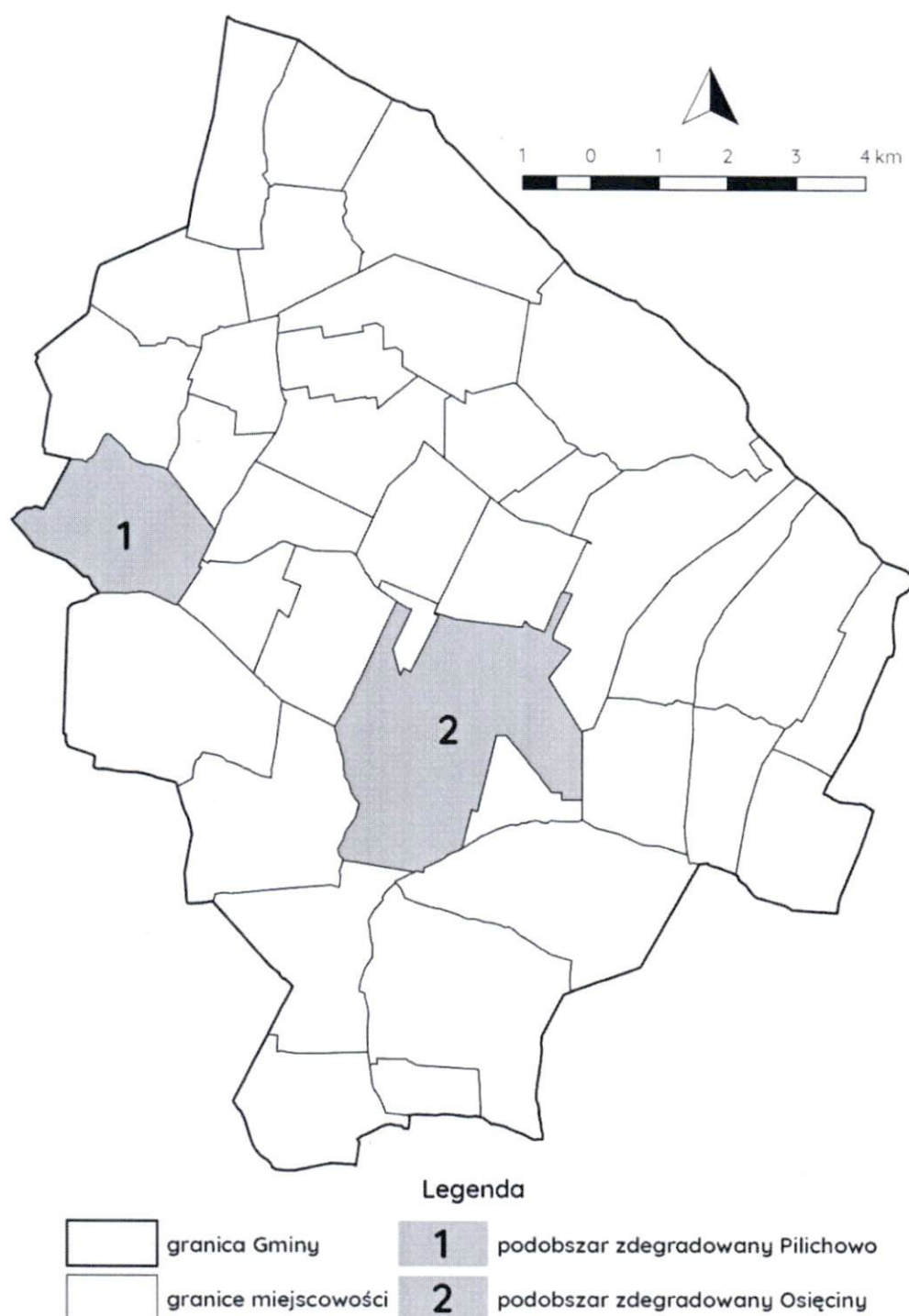
Zgodnie z Zasadami projektowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 wyznaczenie obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy. Za obszar zdegradowany uważa się całą miejscowość, w której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego.

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przebiegał następująco:

- 1) dla wszystkich miejscowości Gminy Osiećnicy przeprowadzono analizę, mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego,
- 2) do obszaru zdegradowanego zaliczono miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:
  - na terenie miejscowości zidentyfikowano co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami i jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla Gminy Osiećnicy,
  - na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane.

Wobec zebranych informacji proponuje się uznanie za obszar zdegradowany miejscowości **Osiećnicy i Pilichowo**, zgodnie z granicą przedstawioną na rycinie.

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje **3 133 osoby** tj. **39,42 %** mieszkańców Gminy Osiećnicy oraz **1 274 ha**, tj. **10,35 %** jej powierzchni. Ze względu na fakt, że obszar zdegradowany składa się z dwóch części, które nie posiadają wspólnych granic, obszar zdegradowany podzielono na dwa podobszary: podobszar zdegradowany Pilichowo i podobszar zdegradowany Osiećnicy.

Ryc. 10. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Osiężyny składający się z podobszaru zdegradowanego Pilichowo i podobszaru zdegradowanego Osiężyny

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych